

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW**

dnia 17 maja 2019 r.

W dokumencie ograniczono informacje na podstawie
art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej.
Anonimizacji dokonał Piotr Wardecki
18 października 2022 roku

Naczelnik
Urzędu Skarbowego

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

1. PODSTAWY KONTROLI

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust 3 pkt 1 w trybie uproszczonym, o którym mowa w rozdziale 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. poz.1092), na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia.

2. DANE ORGANIZACYJNE

Kontrolerzy (imię, nazwisko, stanowisko służbowe).	1. – starszy specjalista – koordynator kontroli. 2. – specjalista. <i>(dowód: akta kontroli tom I, str. 11)</i>
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych w jednostce.	25.02.2019 r. – 8.03.2019 r.
Zakres kontroli.	Zasadność umarzania postępowań egzekucyjnych.
Okres objęty postępowaniem kontrolnym.	Od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2018 r. z uwzględnieniem okresów wcześniejszych i późniejszych mających bezpośredni związek z badanym zagadnieniem.
Jednostka kontrolowana. (nazwa, adres siedziby)	Urząd Skarbowy
Kierownik jednostki kontrolowanej.	Naczelnik Urzędu Skarbowego

.....
(imię, nazwisko, stanowisko)

3. INFORMACJE OGÓLNE

Na podstawie obowiązujących w Urzędzie Skarbowym (dalej: Urząd) w kontrolowanym okresie Regulaminów organizacyjnych¹ ustalono, że kontrolowane zagadnienia realizowane są przez komórki organizacyjne Urzędu wyodrębnione w ramach struktury organizacyjnej w Pierwszym Pionie Poboru i Egzekucji (SZNE-1). W ramach ww. pionu wyodrębnione zostały następujące komórki:

- 1) Dział Spraw Wierzycielskich (SEW)
- 2) Dział Egzekucji Administracyjnej (SEE-1)
- 3) Dział Egzekucji Administracyjnej i Likwidacji Towarów (SEE-2) -

Bezpośredni nadzór nad pracą ww. pionu w Urzędzie w kontrolowanym okresie sprawował Pan

(dowód: akta kontroli tom I, str. 84-86)

Wewnętrzna organizacja komórek egzekucyjnych uregulowana została w instrukcji Naczelnika Urzędu z dnia 3 stycznia 2018 r. w sprawie organizacji pracy komórek egzekucji administracyjnej (SEE-1, SEE-2) Urzędu Skarbowego

W kontrolowanym okresie struktura zatrudnienia w komórkach wskazanych w powyższej Instrukcji kształtowała się następująco:

Okres	Liczba zespołów ²	Struktura zespołów	Łączna liczba osób
1.01.2018 - 31.12.2018	2	egzekutorzy	18*

* w SEE-1 w okresie od 1.02.2018 do 23.02.2018 r. liczba pracowników wynosiła 10 osób, natomiast od 6.10.2018 r. do 7.12.2018 r. liczba pracowników wynosiła 8 osób.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 88)

4. USTALENIA STANU FAKTYCZNEGO

Kontrola przeprowadzona została w trybie uproszczonym w oparciu o wyniki analizy występowania przypadków umarzania postępowań egzekucyjnych w Urzędzie Skarbowym pochodzących z bazy danych za okres objęty kontrolą.

W kontrolowanym okresie w Urzędzie zakończono łącznie spraw (tytułów wykonawczych), z czego z powodu bezskuteczności egzekucji. Udział tytułów umorzonych z powodu bezskuteczności egzekucji w liczbie wszystkich tytułów zakończonych stanowił ogółu wszystkich spraw. Zadłużenie bieżące główne z zakończonych tytułów wykonawczych wyniosło ogółem natomiast zadłużenie bieżące główne z umorzonych tytułów wykonawczych z powodu bezskuteczności egzekucji wyniosło

¹ Zarządzenie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej z dnia 6 września 2017 r. w sprawie nadania Drugiemu Urzędowi Skarbowemu w Regulaminu organizacyjnego - Nr 020-2-102/2017 oraz z dnia 2 marca 2018 r. w sprawie nadania Drugiemu Urzędowi Skarbowemu w Regulaminu organizacyjnego - Nr 020-2-24/2018.

² Komórki SEE-1 i SEE-2

³ nie obejmuje zarządzeń zabezpieczenia, obejmuje tytuły zakończone błędem wprowadzenia i zlecenia rekwizycyjne.

W kontrolowanym okresie udział zadłużenia z tytułów umorzonych z powodu bezskuteczności egzekucji w zadłużeniu z wszystkich tytułów zakończonych wyniósł

(dowód: akta kontroli tom I, str. 89-97)

Struktura dokonanych w 2018 r. umorzeń postępowań egzekucyjnych kształtowała się w sposób określony w poniższej tabeli:

Podstawa umorzenia	Ilość tytułów wykonawczych	Załącznik nr 1
E1 - Umorzenie (wykonanie przed wszczęciem) art.59 §1 pkt 1		
E10 - Umorzenie (żądanie wierzyciela)		
E11 - Umorzenie (inne przypadki)		
E19 - Umorzenie (upadłość zobowiązanego)		
E2 - Umorzenie (brak wymagalności, umorzenie, ...) art.59 §1 pkt 2		
E22 - Umorzenie (art. 34 §4 - uznanie zarzutów)		
E3 - Umorzenie (błędnie określone obowiązku) art.59 §1 pkt 3		
E4 - Umorzenie (ze wzgl. na osobę zobowiązanego) art.59 §1 pkt 4		
E6 - Umorzenie (śmierć zobowiązanego) art.59 §1 pkt 6		
E8 - Umorzenie (zawieszenie postj. przed upł. roku) art.59 §1 pkt 8		
E9 - Umorzenie (bezskuteczność egzekucji)		
Suma		

(dowód: akta kontroli tom I, str. 88)

Kontroli poddano działania podejmowane przez organ egzekucyjny w stosunku do zobowiązanych pod kątem zasadności umarzania postępowań egzekucyjnych (w szczególności E9). Kontroli podlegała także sprawdzeniu prawidłowość wszczynania, prowadzenia oraz umarzania postępowań egzekucyjnych oraz prawidłowość dokumentowania prowadzonych czynności na podstawie przedstawionych dokumentów źródłowych znajdujących się w aktach spraw oraz na podstawie danych zawartych

Badania dokonano na podstawie wybranej losowo próby w oparciu o kryterium czasu trwania umorzonych postępowań egzekucyjnych oraz ilości podejmowanych czynności egzekucyjnych w tych postępowaniach. Kontrolujący losowo wytypowali do badania 48 spraw (tytułów wykonawczych), których podstawę umorzenia stanowiły kody E2 (7 spraw) i E9 (41 spraw). W toku przeprowadzonej kontroli wewnętrznej ujawniono niżej wymienione nieprawidłowości i uchybienia:

1) W sprawie   wszczęcie egzekucji nastąpiło w dniu 17.05.2017 r. tj. po 195 dniach od dnia otrzymania tytułu wykonawczego przez organ egzekucyjny. Odpis tytułu wykonawczego został uznany za doręczony zobowiązanemu w trybie art.   K.p.a. (przesłany pod adres wskazany w tytule wykonawczym w dniu 07.06.2017 r.).

Dodatkowo organ egzekucyjny nie odnotował daty nadania klauzuli wykonalności. Zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi przez pracownika zajmującego się przedmiotową sprawą powyższe wynikało z przeoczenia.

Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie wzorów tytułów wykonawczych stosowanych w egzekucji administracyjnej z dnia 8 sierpnia 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1305 ze zm.)

określa wzór tytułu wykonawczego stosowanego w egzekucji należności pieniężnych, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia. Przedmiotowym rozporządzeniem wprowadzono określone wymagania (poprzez wprowadzenie wzoru formularza) także obowiązkiem administracyjnego organu egzekucyjnego jest jego respektowanie i stosowanie. We wzorze formularza w części G w polu nr 1 organ egzekucyjny ma obowiązek podać: nazwę i adres siedziby organu egzekucyjnego, imię, nazwisko, stanowisko służbowe i podpis osoby upoważnionej do działania w imieniu organu egzekucyjnego, a w polu nr 2 datę nadania klauzuli. Nadanie daty służy potwierdzeniu kiedy klauzula jako wyrażenie woli wiedzy organu miało miejsce oraz zweryfikowaniu dokładnego toku postępowania egzekucyjnego. Dlatego stanowi ona niezwykle ważny element oświadczenia woli. Wzór formularza został wskazany w rozporządzeniu, które stanowi jedno ze źródeł powszechnie obowiązującego prawa, dlatego też obowiązkiem administracyjnego organu egzekucyjnego jest jego stosowanie.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 187-188, 195-196)

2) W sprawie wszczęcie egzekucji nastąpiło w dniu 17.05.2017 r. tj. po 137 dniach od dnia otrzymania tytułu wykonawczego przez organ egzekucyjny. Odpis tytułu wykonawczego został uznany za doręczony zobowiązanemu w trybie art. K.p.a. pod adres z tytułu wykonawczego w dniu 07.06.2017 r.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 116-118)

3) W sprawach postanowieniem z dnia 05.06.2018 r., nr organ egzekucyjny na podstawie art. § 2 u.p.e.a. umorzył postępowania egzekucyjne (orzeczenie zostało wysłane na adres wskazany w tytule wykonawczym i uznane za doręczone w dniu 27.06.2018 r. w trybie art. K.p.a.). W przedmiotowych sprawach organ egzekucyjny przesłał postanowienie o umorzeniu postępowań egzekucyjnych na adres zamieszkania zobowiązanego podany w tytule wykonawczym pomimo faktu, że posiadał wiedzę o aktualnym miejscu pobytu zobowiązanego (pismo z dnia 23.05.2018 r.).

W postępowaniach egzekucyjnych (organ egzekucyjny wystąpił w dniu 18.05.2018 r. w trybie art. § 1 u.p.e.a. do o udzielenie informacji czy zobowiązany:

pismem z dnia 23.05.2018 r. (data wpływu do organu egzekucyjnego 28.05.2018 r.) udzielił następujących informacji o zobowiązany:

Informacja ta była m.in. podstawą do umorzenia na podstawie art. § 2 u.p.e.a. ww. postępowań egzekucyjnych w dniu 05.06.2018 r.

Niemniej jednak ta sama informacja posłużyła organowi egzekucyjnemu do umorzenia na podstawie art. § 2 u.p.e.a. postępowań egzekucyjnych w dniu

11.09.2018 oraz w dniu 27.09.2018 r., które to tytuły wykonawcze wpłynęły od wierzyciela do organu egzekucyjnego odpowiednio w dniu 04, 06 i 18.09.2018 r. Zatem organ egzekucyjny nie posiadając aktualnej informacji o miejscu pobytu zobowiązanego, gdyż w swej odpowiedzi nie określił terminu do jakiego osadzany będzie w przebywał, prawie cztery miesiące po udzieleniu odpowiedzi wciąż się na nią powoływał w uzasadnieniach postanowień umarzających postępowania egzekucyjne prowadzone wobec zobowiązanego. Zgodnie z przedłożonymi wyjaśnieniami pracownika zajmującego się przedmiotową sprawą wynika, że istnieje praktyka, że po zapytaniu dc o osadzonego, po jego zwolnieniu organ egzekucyjny jest o tym informowany. Nie można się zgodzić z tym, że „praktyka”, jeżeli nawet istnieje, to wiąże ona w jakiś sposób cały system penitencjarny. Organ egzekucyjny winien swoje ustalenia opierać na aktualnych informacjach lub informacjach, które pozwalają jednoznacznie ustalić miejsce pobytu zobowiązanego i jego sytuację majątkową. w swej odpowiedzi z dnia 23.05.2018 r. nie podał terminu osadzenia zobowiązanego i nie można uznać, że prawie cztery miesiące po udzieleniu odpowiedzi, informacja w niej zawarta była wciąż aktualna.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 98-196)

4) W sprawach zobowiązanemu nie doręczono tytułów wykonawczych oraz postanowienia z dnia 05.06.2018 r., nr którym organ egzekucyjny na podstawie art. § 2 u.p.e.a. umorzył postępowania egzekucyjne (doręczone wierzycielowi w dniu 14.06.2018 r.). Kwestia niedoręczenia ww. dokumentów zobowiązanym z uwagi na częstotliwość występowania w badanej próbie, została opisana w podsumowaniu niniejszego sprawozdania.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 160-167, 176-179)

5) W sprawach w dniu 07.09.2018 r. dokonano wydruku z systemu Poltax, w celu ustalenia informacji o zobowiązanym (powyższa czynność nie została zaewidencjonowana). Zobowiązanemu w tych sprawach nie doręczono także tytułów wykonawczych oraz postanowienia z dnia 11.09.2018 r., którym organ egzekucyjny na podstawie art. § 2 u.p.e.a. umorzył postępowanie egzekucyjne (doręczone wierzycielowi w dniu 21.09.2018 r.).

(dowód: akta kontroli tom I, str. 101-106, 129-131)

6) W sprawie w aktach oraz brak jest jakichkolwiek udokumentowanych czynności. Zgodnie z wyjaśnieniami pracownika podstawą umorzenia postępowania były informacje zgromadzone w toku wcześniej umorzonych postępowań egzekucyjnych. Zobowiązanemu ponadto nie doręczono tytułu wykonawczego oraz postanowienia z dnia 27.09.2018 r., nr którym organ egzekucyjny na podstawie art. § 2 u.p.e.a. umorzył postępowanie egzekucyjne w przedmiotowej sprawie (doręczone wierzycielowi w dniu 5.10.2018 r.).

(dowód: akta kontroli tom I, str. 122-128, 196)

7) W sprawach

nie korzystano z systemu OGNIVO w celu ustalenia informacji o prowadzonych rachunkach bankowych zobowiązanego. Z wyjaśnień

pracowników zajmujących się sprawami, które nie zmieniają ustaleń kontroli wyniku, że podstawą stwierdzenia braku rachunków bankowych u zobowiązanych było ustalenie informacji wyłącznie na podstawie danych z systemu e-Orus. Weryfikacja informacji o prowadzonych dla zobowiązanego rachunkach bankowych wyłącznie w oparciu o ww. system jest niewystarczająca i może skutkować przedwczesnym umorzeniem postępowania egzekucyjnego.

(dowód: akta kontroli tom I, str.195, 326, tom II, str.150-153)

8) W sprawie w dniu 22.06.2018 r. ustalono informację o zobowiązanym za pośrednictwem systemu OGNIVO o posiadaniu rachunku bankowego (powyższa czynność nie została zaewidencjonowana w). Organ egzekucyjny na podstawie powyższej informacji w dniu 22.06.2018 r. wystawił i przesłał za pośrednictwem do zawiadomienie o zajęciu wierzytelności z rachunku bankowego i wkładu oszczędnościowego.

Pismem z dnia 22.06.2018 r. poinformował organ egzekucyjny, że na rachunku bankowym doszło do zbiegu egzekucyjnego z Komornikiem Sądowym przy SR w Kielcach, który będzie prowadzić postępowanie łącznie. Organ egzekucyjny nie przekazał akt właściwemu organowi egzekucyjnemu. Zgodnie z przedstawionymi wyjaśnieniami pracownika zajmującego się sprawą *komornicy sądowi w przypadku otrzymania kwot z rachunków bankowych zawsze wzywają administracyjne organy egzekucyjne do przekazania akt do zbiegu pod rygorem pominięcia w podziale uzyskanej kwoty. W związku z brakiem informacji od komornika sądowego, który przejął zbieg egzekucji na rachunku bankowym zobowiązanego o otrzymanych kwotach z tego rachunku oraz wezwania do przekazania tytułów do zbiegu nie przesłano akt do komornika sądowego.*

Powyższe działanie należy ocenić negatywnie, gdyż zasady określające sposób postępowania administracyjnego organu egzekucyjnego w przypadku zbiegu egzekucji, w której łączną egzekucję prowadzi sądowy organ egzekucyjny reguluje rozdział 5 działu I u.p.e.a.

Stosownie do art. § 1 u.p.e.a. jeżeli zgodnie z art. prowadzenie łącznie egzekucji należy do sądowego organu egzekucyjnego, organ egzekucyjny:

- 1) sporządza i przekazuje sądowemu organowi egzekucyjnemu odpisy tytułu wykonawczego z oznaczeniem celu, któremu ma służyć, dokumentu zajęcia oraz innych dokumentów niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia egzekucji;
- 2) zwraca wierzycielowi niewykorzystaną zaliczkę;
- 3) przekazuje sądowemu organowi egzekucyjnemu kwoty uzyskane wskutek zajęcia rzeczy albo prawa majątkowego, do których nastąpił zbieg egzekucji administracyjnej i sądowej, w przypadku gdy kwoty te nie zostały wypłacone wierzycielowi przed przekazaniem sądowemu organowi egzekucyjnemu odpisów, o których mowa w pkt 1;
- 4) zawiadamia zobowiązanego lub dłużnika zajętej wierzytelności o przekazaniu egzekucji sądowemu organowi egzekucyjnemu i umorzeniu opłaty za czynność egzekucyjną, dokonaną w egzekucji, w której wystąpił zbieg.

§ 2. Organ egzekucyjny opatruje odpis tytułu wykonawczego adnotacją o wysokości należnych kosztów egzekucyjnych powstałych w postępowaniu egzekucyjnym, w którym powstał zbieg, oraz zakresie, w jakim należność została zaspokojona.

Dodatkowo stosownie do art. u.p.e.a. Organ egzekucyjny, zawiadamia wierzyciela, zobowiązanego i dłużnika zajętej wierzytelności o przekazaniu egzekucji sądowemu organowi egzekucyjnemu.

Przepisy te regulują wprost tryb postępowania organu egzekucyjnego. Naczelnik Urzędu winien z urzędu podjąć czynności zmierzające do przekazania zbiegu sądowemu organowi

egzekucyjnym. Żaden z przepisów dotyczących zbiegów zarówno w u.p.e.a. jak i w Kpc⁴ regulującym kwestie zbiegów w egzekucyjnym postępowaniu sądowym nie przewidują wzywania przez komorników sądowych administracyjnych organów egzekucyjnych do przekazania odpisów tytułów wykonawczych, czynność tą wykonuje się z urzędu. Komornik sądowy w przypadku nieotrzymania akt mógł przyjąć, że administracyjny organ egzekucyjny nie prowadzi już egzekucji wobec zobowiązanego skoro organ ten nie przekazał akt egzekucyjnych.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 197-199, 221-229, 241)

9) W sprawach [redacted] zaewidencjonowano informację o ustaleniu w dniu 10.10.2018 r. informacji o zobowiązanym w [redacted] (w aktach sprawy brak jest wydruku dokumentującego przedmiotową czynność). Organ egzekucyjny będąc dysponentem informacji o posiadanym przez zobowiązanego rachunku bankowym w [redacted] na którym doszło do zbiegu egzekucji z komornikiem sądowym, nie zdecydował się zająć przedmiotowego rachunku, tylko zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami, w oparciu o odpowiedź od dłużnika zajętej wierzytelności z dnia 22.06.2018 r. nr [redacted] w której poinformowano, że doszło do zbiegu egzekucji sądowej z administracyjną (dot. sprawy [redacted]).

W przedmiotowej sprawie przyjęto, że na rachunku nie ma środków, gdyż komornik sądowy nie wezwał administracyjnego organu egzekucyjnego do przesłania akt w tym postępowaniu. Kwestia stwierdzenia, że egzekucja z zajętego rachunku bankowego jest bezskuteczna pozostawała w gestii sądowego organu egzekucyjnego będącego właściwym w sprawie, który w tym zakresie nie przedstawił żadnego stanowiska.

Zobowiązanemu w ww. sprawach nie doręczono także tytułów wykonawczych.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 200-205, 239-242)

10) W sprawach [redacted] zobowiązanemu nie doręczono tytułów wykonawczych oraz postanowienia z dnia 07.03.2018 r., [redacted], którym organ egzekucyjny na podstawie art. [redacted] § 1 pkt 2 u.p.e.a. umorzył postępowania egzekucyjne (doręczone wierzycielowi w dniu 16.03.2018 r.). Ponadto stwierdzono, że raport poborcy skarbowego dotyczący relacji o niemożności dokonania czynności egzekucyjnych z dnia 11.08.2016 r. został, zgodnie z wyjaśnieniami pracownika, podpisany pod tytuł wykonawczy [redacted] który w grudniu 2016 r. został odesłany łącznie z postanowieniem o umorzeniu postępowania egzekucyjnego do wierzyciela.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 282-323, 326)

11) W sprawie [redacted] postanowieniem z dnia 09.07.2018 r., [redacted] organ egzekucyjny na podstawie art. [redacted] § 2 u.p.e.a. umorzył postępowanie egzekucyjne nie doręczając zobowiązanemu ww. postanowienia (w dniu 13.07.2018 r. doręczono wierzycielowi).

(dowód: akta kontroli tom I, str. 275-281, 326)

12) W sprawie [redacted] zobowiązanemu nie doręczono tytułu wykonawczego oraz postanowienia z dnia 12.09.2018 r., [redacted] którym organ egzekucyjny na podstawie art. [redacted] § 2 u.p.e.a. umorzył postępowanie egzekucyjne w przedmiotowej sprawie (doręczone wierzycielowi w dniu 21.09.2018 r.). W przedmiotowej

⁴Dz. U. z 2017 poz. 155 ze zm.

Ponadto zgodnie z § 44 ust 1 w przypadku wyjęcia dokumentacji prowadzonej w formie papierowej z teczki aktowej w celu jej udostępnienia, należy w jej miejsce włożyć kartę zastępczą, na której umieszcza się co najmniej następujące informacje: znak sprawy, jej przedmiot, nazwę komórki organizacyjnej lub nazwisko pracownika wypożyczającego akta oraz termin zwrotu. Przy czym dopuszczalne jest wykonywanie kopii wyjmowanej dokumentacji.

Stosownie zaś do § 49 w przypadku dokumentacji będącej częścią akt spraw prowadzonych w formie papierowej, teczki aktowe, w których jest przechowywana dokumentacja, przekazuje się do archiwum zakładowego nie później niż po upływie pełnych dwóch lat kalendarzowych, licząc od pierwszego stycznia roku następującego po roku zakończenia spraw. Jeżeli dokumentacja ta jest niezbędna do bieżącej pracy można ją pozostawić w komórce organizacyjnej, na zasadzie wypożyczenia z archiwum zakładowego. Zgodnie z jednolitym rzeczowym wykazem akt, stanowiącym załącznik do ww. zarządzenia, akta postępowań egzekucyjnych oznaczone są kategorią archiwalną i klasyfikacja ta zawiera

Reasumując złożone wyjaśnienia w kwestii ustaleń z wierzycielem, o przekazywaniu mu akt sprawy (części) celem zmniejszenia materiału podlegającego archiwizacji stoją w sprzeczności z wyżej wymienionymi aktami normatywnymi i postępowanie takie może stanowić znaczącą przeszkodę w przypadku konieczności wznowienia sprawy zakończonej, w której miało miejsce przekazanie akt do innego organu.

(dowód: akta kontroli tom II, str. 150-154)

14) W sprawie wszczęcie egzekucji nastąpiło w dniu 20.04.2017 r., tj. po 484 dniach od dnia otrzymania tytułu wykonawczego przez organ egzekucyjny. Odpis tytułu wykonawczego został uznany za doręczony zobowiązanemu w dniu 28.04.2017 r.

(dowód: akta kontroli tom II, str. 69-71)

15) Zobowiązanemu w sprawach nie doręczono tytułów wykonawczych. W sprawach z zobowiązaniem nie doręczono także postanowienia z dnia 11.09.2018 r., którym organ egzekucyjny na podstawie art. § 2 u.p.e.a. umorzył postępowania egzekucyjne (doręczone wierzycielowi w dniu 13.09.2018 r.).

(dowód: akta kontroli tom II, str. 81-83, 150-154)

16) W sprawie zobowiązanemu nie doręczono tytułu wykonawczego oraz postanowienia z dnia 11.09.2018 r., którym organ egzekucyjny na podstawie art. § 2 u.p.e.a. umorzył postępowanie egzekucyjne w przedmiotowej sprawie (doręczone wierzycielowi w dniu 14.09.2018 r.).

(dowód: akta kontroli tom II, str. 78-80)

17) W sprawie _____ w aktach oraz _____ brak jest jakichkolwiek udokumentowanych czynności. Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, które nie zmieniają ustaleń kontroli, podstawą umorzenia postępowania były informacje zgromadzone w toku wcześniej umorzonych postępowań egzekucyjnych.

(dowód: akta kontroli tom II, str. 150-154)

18) Zobowiązanemu w sprawach _____ nie doręczono tytułów wykonawczych oraz postanowienia z dnia 11.09.2018 r., _____ którym organ egzekucyjny na podstawie art. _____ § 2 u.p.e.a. umorzył postępowania egzekucyjne (doręczone wierzycielowi w dniu 17.09.2018 r.).

(dowód: akta kontroli tom II, str. 75-77)

19) Zobowiązanemu w sprawach _____ oraz _____ nie doręczono tytułów wykonawczych oraz postanowienia z dnia 29.11.2018 _____ którym organ egzekucyjny na podstawie art. _____ § 2 u.p.e.a. umorzył postępowanie egzekucyjne w przedmiotowych sprawach (doręczone wierzycielowi w dniu 13.12.2018 r.).

W toku kontroli ustalono że, brak wszczęcia egzekucji i zastosowania skutecznego środka egzekucyjnego, wynika m.in. z ustaleń poczynionych na służbie pod adresem wskazanym w tytule wykonawczym. Na podstawie materiałów źródłowych oraz wyjaśnień przedłożonych przez pracowników zajmujących się przedmiotową sprawą stwierdzono, że pod wskazanym w tytułach wykonawczych adresem *znajduje się przytulisko dla bezdomnych mężczyzn, a zobowiązany nie mieszka i nie przebywa pod wskazanym w nich adresem. Z wyjaśnień wynika ponadto, że pracownik przed umorzeniem postępowania ograniczył się do sprawdzenia bazy danych*

W toku kontroli wewnętrznej ustalono, że 09.07.2018 r. do organu egzekucyjnego wpłynął tytuł wykonawczy _____ który został zakończony zapłatą w

dnia 27.08.2018 r. Ponadto ustalono, że w dniu 30.11.2018 r. do organu egzekucyjnego wpłynął tytuł wykonawczy _____ który został zakończony

zapłatą w dniu 25.01.2019 r. Następnie w dniu 03.12.2018 r. do organu egzekucyjnego wpłynął tytuł wykonawczy _____ który został zakończony

zapłatą w dniu 25.01.2019 r. oraz tytuł wykonawczy _____

który został zakończony zapłatą w dniu 25.01.2019 r. W każdej z tych spraw zakończonych zapłatą organ egzekucyjny stosował skutecznie środek egzekucyjny w postaci zajęcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Odpisy tytułów wykonawczych wraz z zajęciami świadczeń z ubezpieczenia społecznego zostały przesłane na adres zobowiązanego wskazany w tytułach wykonawczych, doręczenia zostały zarejestrowane jako wykonane w trybie art.

K.p.a.

Zdaniem pracownika zajmującego się umorzonymi sprawami _____ oraz _____ ekonomika prowadzonego postępowania, tj. nakład pracy, wydatki i koszty egzekucyjne mogłyby być niewspółmierne do kwoty odzyskanych zaległości, szczególnie w sytuacji gdy istnieje wysokie prawdopodobieństwo bezskuteczności postępowania egzekucyjnego z uwagi na brak możliwości doręczenia tytułów wykonawczych, a w ostateczności stwierdzenie, iż w przedmiotowej sprawie tut. organ był niewłaściwy do prowadzenia egzekucji.

Odnosząc się do powyższego, należy zaznaczyć, że ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji nie uzależnia postępowania organu egzekucyjnego od wysokości dochodzonej należności. W każdym wypadku organ egzekucyjny zobowiązany jest do poszukiwania majątku zobowiązanego oraz stosowania środków egzekucyjnych celem wyegzekwowania dochodzonej należności. Również wspomniane prawdopodobieństwo stwierdzenia swojej

niewłaściwości przez organ winno być w sposób kompleksowy zbadane. Natomiast działania organu egzekucyjnego wskazują, że w dwóch umorzonych postępowaniach egzekucyjnych doszło do zaniedbania obowiązku zbadania sytuacji majątkowej zobowiązanego. Do źródeł, z których organ egzekucyjny powinien czerpać wiedzę na temat sytuacji materialnej zobowiązanego należy niewątpliwie wiedza organu egzekucyjnego pochodząca z jego własnych zasobów informacyjnych, do których należą także dane zebrane we wcześniej prowadzonych postępowaniach w stosunku do tego samego zobowiązanego. Organ dysponował wiedzą o zakończonym zapłatą w dniu 27.08.2018 r. postępowaniu egzekucyjnym a pomimo tego nie skierował zawiadomienia o zajęciu świadczenia pobieranego z ZUS lub nie przesłał do tego organu zapytania o przysługujących zobowiązanemu świadczeniach. Co więcej w postępowaniach egzekucyjnych, które wpłynęły do organu egzekucyjnego zaledwie trzy i sześć dni po umorzeniu postępowań egzekucyjnych, organ egzekucyjny stosował skutecznie środek egzekucyjny w postaci zajęcia świadczeń pobieranych z przesyłając odpisy tytułów i zawiadomień na adres, pod którym w ocenie pracownika zobowiązany nie mieszkał. Postępowanie takie wskazuje, że organ egzekucyjny umorzył postępowania egzekucyjne na podstawie art. 2 u.p.e.a. bez dowiedzenia, że zobowiązany nie posiada majątku przewyższającego wydatki egzekucyjne.

W dniu 13.03.2019 r. Naczelnik Urzędu na podstawie m.in. tytułów wykonawczych oraz które zostały wystawione przez wierzyciela a dotyczyły należności, które były inż. dochodzone przez organ egzekucyjny na podstawie tytułów wykonawczych umorzonych na podstawie art. § 2 u.p.e.a. postanowieniem z dnia 29.11.2018 r. wystawił zawiadomienie o zajęciu świadczeń z ubezpieczenia społecznego które przesłał do dłużnika zajętej wierzytelności oraz zobowiązanego wraz z odpisami tytułów wykonawczych.

(dowód: akta kontroli tom II, str. 155-198, tom IV str. 281-283)

20) W sprawie wnioskiem z dnia 15.02.2019 r. skierowano do Sądu Rejonowego w wniosek o wpis do działu 4 rejestru prowadzonego dla spółki stosownie do art. u.p.e.a. Zarządzeniem z dnia 22.02.2019 r., Rejonowy zarządził zwrot wniosku, z uwagi na nieprawidłowe wypełnienie złożonego formularza, z uwagi na fakt, że *wskazano jedynie, w części C.4, sposób zakończenia egzekucji*. W toku przedmiotowej kontroli wewnętrznej, wnioskiem z dnia 11.03.2019 r. ponownie skierowano do Sądu Rejonowego uzupełniony wniosek o wpis do działu 4 rejestru prowadzonego dla spółki.

(dowód: akta kontroli tom II, str. 209-214, 273, tom IV str. 301-304)

21) W sprawie ni w systemie Egapoltax nie zarejestrowano czynności sporządzenia zapytań do systemów informatycznych. Postanowieniem dnia 16.04.2018 r., Organ egzekucyjny na podstawie art. § 2 u.p.e.a. umorzył postępowanie egzekucyjne w przedmiotowej sprawie (doreczone spółce w trybie art. K.p.a. w dniu 04.05.2018 r.)

Pismem z dnia 17.04.2018 r. w przedmiotowej sprawie skierowano wniosek do Działu Spraw Wierzycielskich (SEW) o orzeczenie odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki. Z przekazanych na dzień 04.03.2019 r.

wyjaśnień kierownika komórki SEW wynika, że podjęto działania w celu zbadania przesłanek do orzeczenia odpowiedzialności na osoby trzecie (przygotowana wstępna analiza), polegające m.in. na skierowaniu w dniach 30.05.2018 r. pisma do Centralnej Informacji KRS oraz 04.06.2018 r. pism do ZUS i Sądu Rejonowego . Ponadto w dniu 3.10.2018 r. pracownik komórki SEW sporządził analizę orzeczenia odpowiedzialności, która zgodnie z wyjaśnieniami kierownika komórki SEW została zwrócona przez radcę prawnego do Działu SEW w celu jej uzupełnienia. Zgodnie z ustaleniami wewnętrznymi zostanie ona ponownie przekazana do akceptacji radcy prawnemu, kierownikowi komórki SEW oraz Naczelnikowi Urzędu. Powyższe czynności (termin przekazania analizy radcy prawnemu, jej zwrotu do komórki SEW oraz poczynionych w sprawie ustaleń) nie zostały w żaden sposób udokumentowane. Powyższe zachowanie jest niedopuszczalne, bowiem zgodnie z art. Ordynacji podatkowej sprawy podatkowe są załatwiane w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Ponadto zgodnie z art. § 1 Ordynacji podatkowej, czynności organu podatkowego, z których nie sporządza się protokołu, a które mają znaczenie dla sprawy lub toku postępowania, utrwała się w aktach w formie adnotacji podpisanej przez pracownika dokonującego tych czynności.

W przedmiotowej sprawie nie skierowano do właściwego Sądu wniosku o wpis do działu 4 rejestru prowadzonego dla spółki stosownie do art. u.p.e.a. Wniosek taki sporządzono i skierowano do Sądu Rejonowego ..... dopiero w toku kontroli wewnętrznej tj. w dniu 11.03.2019 r.

(dowód: akta kontroli tom III, str. 1-96, 119-171, tom IV, str. 301-304)

22) W sprawie ..... nie zarejestrowano czynności sporządzenia zapytań do systemów informatycznych ..... Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, które nie zmieniają ustaleń kontroli, podstawą umorzenia postępowania były również informacje zgromadzone w toku wcześniej umorzonych postępowań egzekucyjnych.

(dowód: akta kontroli tom IV, str. 7-9)

23) Zobowiązanemu w sprawach ..... nie doręczono tytułów wykonawczych. Dodatkowo w sprawach ..... postanowienie z dnia 08.02.2018 r., ... , którym organ egzekucyjny na podstawie art. § 2 u.p.e.a. umorzył postępowania egzekucyjne, nie zostało doręczone zobowiązanej spółce (doręczone wierzycielowi w dniu 13.02.2018 r.).

(dowód: akta kontroli tom III, str. 267-274)

24) Zobowiązanej spółce w sprawach ..... nie doręczono tytułów wykonawczych.

(dowód: akta kontroli III, str. 267-274)

25) W sprawie ..... zobowiązanemu nie doręczono tytułu wykonawczego oraz postanowienia z dnia 06.12.2018 r., ... którym organ egzekucyjny na podstawie art. § 2 u.p.e.a. umorzył postępowanie egzekucyjne w przedmiotowej sprawie (doręczone wierzycielowi w dniu 11.12.2018 r.).

(dowód: akta kontroli tom III, str. 267-274)

26) W sprawie ..... zobowiązanemu nie doręczono tytułu wykonawczego oraz

postanowienia z dnia 13.12.2018 r., którym organ egzekucyjny na podstawie art. § 2 u.p.e.a. umorzył postępowanie egzekucyjne w przedmiotowej sprawie (doręczone wierzycielowi w dniu 18.12.2018 r.).

(dowód: akta kontroli tom III, str. 267-274)

27) W sprawach

nie skierowano do właściwego Sądu wniosków o wpis do działu 4 rejestru prowadzonego dla spółki stosownie do art. u.p.e.a. Wnioski takie sporządzono i skierowano do Sądu Rejonowego dopiero w toku kontroli wewnętrznej tj. w dniu 11.03.2019 r.

Art. u.p.e.a. nie daje organowi egzekucyjnemu możliwości wyboru w kwestii dokonania wpisu, lecz nakłada na niego obowiązek dokonania wpisu zaległości do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego w każdym przypadku, gdy zostaną spełnione przesłanki określone w ww. przepisie. Powyższy przepis wyklucza możliwość wprowadzenia uznaniowości ze strony organu egzekucyjnego w zakresie tego czy złożyć wniosek o wpis do KRS czy też odstąpić od ujawnienia w KRS zaległości przedsiębiorcy. Ponadto Szef Krajowej Administracji Skarbowej pismem z dnia 7 sierpnia 2017 r. znak w związku z opublikowaniem raportu NIK o poszanowaniu przez urzędy skarbowe interesów podatników oraz zabezpieczenia interesów Skarbu Państwa przy wykonywaniu egzekucji administracyjnej, w którym to NIK stwierdziła brak realizacji przez organy egzekucyjne obowiązku wynikającego z art. u.p.e.a., wskazał na obowiązek stosowania powyższego przepisu.

(dowód: akta kontroli tom III, str. 267-274, tom. IV str. 284-296)

28) W sprawach

nie ewidencjonowano czynności ustalenia informacji o zobowiązanych w systemie Egapoltax, przez co informacje zawarte w systemie były niepełne i nie odzwierciedlały prawdziwego przebiegu postępowań egzekucyjnych.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 107-121, 195-196, tom II str. 4-9, 52, 241-266, 326, tom III, str. 8-10, 267-274, tom. IV str. 1-3, 6-12)

4. OCENA STANU FAKTYCZNEGO I ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie ustaleń przedstawionych w niniejszym dokumencie negatywnie oceniono działania kierownika jednostki kontrolowanej w zakresie objętym niniejszą kontrolą. Powyższą ocenę uwzględnia rodzaj i skala stwierdzonych nieprawidłowości oraz uchybień w stosunku do liczby badanych spraw. Za stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialni są ww. kierownicy i pracownicy komórki egzekucyjnej oraz Naczelnik Urzędu w ramach prowadzonego nadzoru.

Stwierdzono, że w kontrolowanym Urzędzie nastąpił znaczny wzrost kwoty należności objętych umorzonymi tytułami wykonawczymi za 2018 r. w stosunku do roku 2017 wzrosła kwota należności objętych umorzonymi tytułami wykonawczymi ze względu na bezskuteczność egzekucji w Urzędzie o 223 %. Przedwczesne umorzenie postępowania egzekucyjnego ze względu na bezskuteczność egzekucji przez naczelnika urzędu skarbowego, szczególnie w przypadku należności, których jest wierzycielem, rodzi zagrożenie przedawnieniem dochodzonych należności.

W oparciu o badaną próbę stwierdzono, że najdłuższe postępowanie egzekucyjne, w którym nie doszło do wszczęcia egzekucji trwało **1038 dni** Średni czas trwania skontrolowanych postępowań, w których nie doszło do wszczęcia egzekucji wynosił **285 dni**. Najkrótszy czas postępowania egzekucyjnego w skontrolowanych postępowaniach odnotowano w 2 sprawach i trwały one po 4 dni.

Na badanej próbie stwierdzono szereg niżej wymienionych nieprawidłowości i uchybień polegających na:

- niezasadnym umorzeniu postępowań egzekucyjnych Organ egzekucyjny pomimo dysponowania informacją o pobieranych świadczeniach przez zobowiązanego z ZUS zaniechał zastosowania środka egzekucyjnego i umorzył postępowania egzekucyjne na podstawie art. § 2 u.p.e.a. Organ egzekucyjny nie zbadał wyczerpująco sytuacji majątkowej zobowiązanego i wydał postanowienie o umorzeniu prowadzonych postępowań egzekucyjnych bez dowiedzenia, że zobowiązany nie posiada majątku przewyższającego wydatki egzekucyjne;
- niepodejmowaniu czynności egzekucyjnych lub podejmowaniu czynności ze znacznym opóźnieniem przez organ egzekucyjny

Działania oraz zaniechania wskazane w powyższych sprawach mogły skutkować przedwczesnym umorzeniem postępowań egzekucyjnych lub nieskutecznością podjętych czynności egzekucyjnych;

- niedoręczaniu zobowiązanym odpisów tytułów wykonawczych i braku wszczęcia egzekucji administracyjnej w 77% badanych spraw (37 na 48) przy jednoczesnym pominięciu uprawnienia wynikającego z art. § 2 pkt 2 u.p.e.a. (nie przystąpienie do egzekucji, gdy organ uprawdopodobni że nie uzyska się kwoty przewyższającej wydatki). Naczelnik Urzędu przyjmował wnioski wierzyciela o wszczęcie egzekucji administracyjnej poprzez nadanie na tytule wykonawczym klauzuli ze skierowaniem tytułu wykonawczego do egzekucji administracyjnej potwierdzając, że zbadał dopuszczalność egzekucji i nie zaistniały żadne przesłanki, które mogłyby stanąć na drodze realizacji wniosku wierzyciela. Zatem brak wszczęcia egzekucji administracyjnej przez organ egzekucyjny oznaczało wprost, że nie został zrealizowany wniosek wierzyciela

- nieterminowym wszczynaniu egzekucji po upływie 60 dni od daty wpływu do Urzędu
- niedoręczaniu zobowiązanym postanowień o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w 79% badanych spraw

Dodatkowo w sprawach organ egzekucyjny przesłał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego na adres zamieszkania zobowiązanego podany w tytułach wykonawczych zarazem dysponując informacją o aktualnym miejscu pobytu zobowiązanego

Zgodnie z art. § 5 u.p.e.a. na postanowienie w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego przysługuje zażalenie zobowiązanemu oraz wierzycielowi niebędącemu jednocześnie organem egzekucyjnym. Kwestie doręczenia pism reguluje rozdział 8 K.p.a., który w postępowaniu egzekucyjnym należy stosować odpowiednio zgodnie z art. u.p.e.a. organ egzekucyjny nie może uchylać się od obowiązków wynikających z przepisów dotyczących doręczania pism. Zobowiązani zostali przez organ pozbawieni przysługującego im ustawowo prawa złożenia środka odwoławczego;

- nieprzekazaniu akt właściwemu organowi egzekucyjnemu, w postępowaniach egzekucyjnych w których doszło do zbiegu egzekucyjnego z komornikiem sądowym

- nieodnotowaniu daty nadania klauzuli wykonalności

- braku dokumentacji w aktach spraw

- braku wpisania w KRS informacji o prowadzonej egzekucji wobec spółek zgodnie z art. u.p.e.a.

- niewidencjonowaniu w prowadzonych sprawach wszystkich lub części czynności w systemie Egapoltax (25 na 48), przez co informacje zawarte w systemie były niepełne i nie odzwierciedlały prawdziwego przebiegu postępowań egzekucyjnych

co stanowi naruszenie § 11 pkt 10 obowiązujących w kontrolowanym okresie regulaminów organizacyjnych oraz § 12 pkt f przywołanej powyżej instrukcji Naczelnika Urzędu z dnia 3 stycznia 2018 r. Nr

- niesporządzeniu adnotacji zgodnie z art. 1 Ordynacji podatkowej

Przedstawiając powyższe wyniki kontroli oraz uwzględniając podjęte przez Pana Naczelnika działania nadzorcze w oparciu o art. ust. 4 ustawy o kontroli w administracji rządowej, zalecam:

1. Każdorazowo przed umorzeniem postępowań egzekucyjnych w sposób wyczerpujący sprawdzać aktualną sytuację majątkową zobowiązanych;
2. Wzmocnić nadzór oraz stale monitorować jakość i terminowość wykonywanych zadań realizowanych przez komórki egzekucyjne i komórkę wierzycielską oraz przeprowadzać w kontrolowanym obszarze kontrolę funkcjonalną;
3. Bezwzględnie stosować przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego, w szczególności w kwestii:
  - wszczynania egzekucji administracyjnej,
  - stosowania środków egzekucyjnych,
  - ustalania sytuacji majątkowej zobowiązanych z wykorzystaniem wszelkich dostępnych źródeł i narzędzi,
  - przekazywania w zbiegu akt postępowania egzekucyjnego do właściwego organu egzekucyjnego,
  - doręczania postanowień o umorzeniu postępowań egzekucyjnych,

- wpisywania w KRS informacji o prowadzonej egzekucji wobec spółek,
  - przestrzegania właściwości miejscowej i rzeczowej w prowadzonych postępowaniach egzekucyjnych.
4. Bezwzględnie stosować przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa w zakresie uregulowanym w art.
  5. Przestrzegać obowiązującego w Urzędzie Regulaminu organizacyjnego oraz instrukcji Naczelnika Urzędu z dnia 3 stycznia 2018 r.
  6. Bezwzględnie dokumentować wszystkie prowadzone czynności w postępowaniach egzekucyjnych oraz gromadzić dokumentację, w sposób odzwierciedlający przebieg załatwiania i rozstrzygania spraw;
  7. Wzmocnić nadzór nad wprowadzaniem danych do _____ pod kątem terminowości, prawidłowości i kompletności wprowadzanych informacji;
  8. W zapytaniach o udzielenie informacji o zobowiązanych osadzonych w jednostkach penitencjarnych formułować zapytanie w taki sposób aby organ egzekucyjny otrzymał także jednoznaczna informację zwrotną o przybliżonym terminie pobytu osadzonego w tej jednostce;
  9. Wyciągnąć konsekwencje służbowe wobec osób winnych stwierdzonych nieprawidłowości.

Pouczenie

Zgodnie z art. _____ ust. 5 ustawy o kontroli w administracji rządowej Kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

Na podstawie art. _____ w zw. z art. 52 ust 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej proszę o przedstawienie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania, informacji o wykonaniu zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Sprawozdanie sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz przekazano Naczelnikowi Drugiego Urzędu Skarbowego

Z upoważnienia Ministra Finansów
Dyrektor
Departamentu Organizacji i Wdrożeń
Krzysztof Stanisławski